

УДК 378(043.2)+004.8

DOI <https://doi.org/10.52726/as.pedagogy/2025.4.10>

О. О. ПОДВОРНЮК

*викладач вищої категорії циклової комісії інформаційної, бібліотечної справи та словесності,
Володимирський педагогічний фаховий коледж імені Агатангела Кримського
Волинської обласної ради, м. Володимир, Волинська область, Україна
Електронна пошта: pedagog58@vvpс.com.ua
<http://orcid.org/0009-0008-4922-5127>*

Н. В. ПОЛЩУК

*голова циклової комісії професійної, цифрової та математичної освіти,
викладач комп'ютерних дисциплін,
Володимирський педагогічний фаховий коледж імені Агатангела Кримського
Волинської обласної ради, м. Володимир, Волинська область, Україна
Електронна пошта: goooglyk@gmail.com
<http://orcid.org/0009-0004-6761-3167>*

ІНТЕГРАЦІЯ ІНСТРУМЕНТІВ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ У ПРОФЕСІЙНУ ПІДГОТОВКУ ЗДОБУВАЧІВ ФАХОВОЇ ПЕРЕДВИЩОЇ ОСВІТИ

У статті проаналізовано особливості інтеграції інструментів штучного інтелекту (ШІ) у професійну підготовку здобувачів фахової передвищої освіти (ФПО). Наголошено, що ШІ є не лише технологічною інновацією, а й важливим чинником модернізації освіти, що вимагає переосмислення ролі викладача, оновлення методів і засобів навчання, а також формування відповідних цифрових компетентностей педагогів.

Встановлено, що використання ШІ змінює традиційні підходи до організації навчання, сприяючи персоналізації, автоматизації рутинних процедур та створенню гнучкого цифрового середовища, здатного адаптуватися до потреб здобувачів освіти.

Огляд чинних нормативних документів МОН України, присвячених використанню ШІ, засвідчив відсутність методичних рекомендацій, орієнтованих на потреби ФПО, що зумовлює необхідність розроблення внутрішніх політик відповідального використання ШІ та дотримання принципів академічної доброчесності.

Наголошено, що інтеграція технологій ШІ трансформує традиційну роль педагога як головного джерела знань, актуалізуючи його функції як наставника, організатора і координатора освітнього процесу.

Окреслено потенційні ризики використання ШІ у закладах ФПО, серед яких: зростання ймовірності академічної недоброчесності, нерівний доступ до цифрових технологій, недостатній рівень цифрової грамотності викладачів та ін. Підкреслено важливість розвитку ШІ-грамотності педагогів, зокрема навичок створення ефективних запитів і критичного оцінювання результатів роботи алгоритмів.

Обґрунтовано потребу перегляду методів оцінювання, переходу до завдань, що формують аналітичне і творче мислення студентів, а також запровадження дисциплін, присвячених етичним і практичним аспектам використання ШІ.

Зроблено висновок, що ефективне впровадження ШІ в освітній процес закладів ФПО можливе за умови узгодженого розвитку кадрового потенціалу, технологічної бази та нормативного забезпечення. Виважене й етично вмотивоване використання ШІ відкриває реальні можливості для підвищення якості професійної освіти, зміцнення її конкурентоспроможності та формування нових моделей підготовки фахівців у цифрову епоху.

Ключові слова: штучний інтелект; фахова передвища освіта; персоналізоване навчання; цифрова компетентність; цифрові технології; академічна доброчесність.

Поставлення проблеми. Інтеграція технологій штучного інтелекту (ШІ) у фахову передвищу освіту (ФПО) є невідворотним і стратегічно необхідним кроком, обумовленим глобальними економічними і технологічними трендами. Тенденції цифровізації та автоматизації процесів зумовлюють стрімке зростання

попиту на фахівців, здатних працювати у взаємодії з інтелектуальними системами та оперувати значними обсягами даних. У цих умовах традиційні підходи професійної підготовки втрачають ефективність, оскільки не забезпечують достатньої швидкості оновлення змісту і не формують у здобувачів освіти компетент-

ностей, необхідних для роботи у високотехнологічному середовищі.

Європейські країни вже впроваджують ІІІ як ключову компетентність, розробляючи спеціалізовані навчальні програми й експериментальні простори для освітян. Для України, яка прагне гармонізувати систему освіти з європейським освітнім простором, упровадження ІІІ у ФПО є стратегічно необхідною умовою підвищення конкурентоспроможності фахівців. Крім того, зростає розрив між вимогами роботодавців і рівнем цифрових компетентностей випускників. Такі фактори, як технологічна нерівність, обмеженість інфраструктури, недостатня готовність педагогічних кадрів до використання ІІІ-технологій, актуалізують необхідність системних змін у підходах до організації освітнього процесу. Таким чином, рівень готовності закладів ФПО до інтеграції ІІІ безпосередньо визначає якість професійної підготовки та майбутню затребуваність випускників.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Упродовж останніх років з'явилася значна кількість досліджень, присвячених упровадженню ІІІ в освіту. Міжнародні наукові розвідки акцентують на трансформаційному потенціалі ІІІ, зокрема його здатності персоналізувати навчальний досвід, адаптувати освітній процес до індивідуальних потреб студентів, підвищувати ефективність практичної підготовки тощо [Pandya; Prasetya]. Окремим напрямом сучасних наукових пошуків є вплив генеративних ІІІ-технологій, зокрема ChatGPT, на освіту [Wang].

В Україні означену проблему також активно досліджують вчені. Зокрема, різним аспектам застосування ІІІ в освітньому процесі присвячені праці М. Полякова [Поляков], О. Стечкевича і В. Ратушного [Стечкевич], Є. Кондратенко [Кондратенко] та ін. Разом із тим, дослідники вказують на низку системних проблем, зокрема: ризик зростання плагіату, нерівний доступ до сучасних технологій, низький рівень цифрової грамотності педагогів тощо [Радкевич]. Попри наявність окремих досліджень, недостатньо висвітленим залишається питання використання ІІІ саме закладами ФПО, що зумовлює актуальність нашого дослідження.

Мета статті – проаналізувати потенціал і виклики інтеграції інструментів ІІІ у професійну підготовку здобувачів ФПО та сформулювати рекомендації щодо вдосконалення освітнього процесу за допомогою ІІІ.

Результати та дискусії. Міністерство освіти і науки (МОН) України спільно з Міністерством цифрової трансформації розробили рекомендації щодо відповідального використання ІІІ в освіті, що містять поради для викладачів і студентів закладів вищої освіти (ЗВО) [Штучний] та окремі методичні матеріали для закладів загальної середньої освіти (ЗЗСО) [Інструктивно-методичні]. Водночас чинні документи не передбачають положень, адаптованих до потреб ФПО, що зумовлює необхідність самостійно формувати внутрішні політики та визначати правила інтеграції ІІІ в освітній процес.

Однією з найбільш поширених і стратегічно значущих функцій ІІІ у закладах ФПО є забезпечення персоналізованого освітнього середовища та адаптація процесу навчання до індивідуальних потреб, уподобань і темпу засвоєння знань здобувачів освіти [Поляков]. Персоналізоване навчання реалізується за допомогою інтелектуальних адаптивних платформ, які формують індивідуальні освітні траєкторії, пропонують релевантні матеріали і завдання та забезпечують оперативний зворотний зв'язок [Мисюк]. Водночас для ФПО цей підхід потребує переосмислення, оскільки акцент слід робити передусім на адаптації професійно орієнтованих практичних завдань на основі аналізу виявлених прогалин в уміннях і навичках здобувача освіти. Такий підхід дає змогу викладачеві цілеспрямовано усувати індивідуальні дефіцити професійної компетентності, що безпосередньо підвищує якість підготовки фахівця.

Упровадження ІІІ фундаментально змінює роль викладача у системі освіти. Педагог трансформується з головного джерела знань на фасилітатора, тьютора та архітектора освітнього процесу [Стечкевич : 1]. Інтеграція ІІІ дозволяє автоматизувати значну частину рутинних завдань, таких як підготовка методичних матеріалів, моніторинг успішності, генерування та перевірка тестових завдань, створення персоналізованого навчального

контенту тощо [Інструктивно-методичні : 5]. Делегуючи рутинну роботу ШІ, педагог може зосередитися на тому, що не підлягає автоматизації, зокрема живому спілкуванню зі студентами і розвитку м'яких навичок (soft skills). Однак, як підкреслює Є. Кондратенко, інтеграція ШІ «передбачає не заміну педагога, а підвищення ефективності його діяльності, розширення педагогічних можливостей» [Кондратенко : 24].

Генеративний ШІ сьогодні є універсальним інструментом для студентів ФПО. Сервіси на зразок ChatGPT від OpenAI та Gemini від Google все частіше використовують для генерації текстів, отримання довідкової інформації та консультацій. Однак, слід підкреслити, що для професійної підготовки недостатньо поверхневого використання ШІ у режимі «питання-відповідь». Критично важливою компетентністю стає вміння складати якісні, детальні запити (промт-інжиніринг), що забезпечують релевантні і точні результати для вирішення професійних завдань. На нашу думку, навчання методам ефективного створення запитів для ШІ у перспективі має бути включене до програм підвищення кваліфікації педагогів, а також до освітніх програм для студентів.

Важливо зазначити, що для мінімізації ризиків академічної недоброчесності закладам ФПО слід поступово відмовлятися від завдань, які студенти легко можуть виконати за допомогою ШІ (наприклад, написання есе чи виконання шаблонної вправи) [Юрченко]. Натомість доцільно впроваджувати завдання, що вимагають критичного мислення та креативного підходу. Під час навчання студенти можуть використовувати ШІ для генерації ідей чи попередніх матеріалів, однак їхнє оцінювання має базуватися на здатності верифікувати, аналізувати й інтегрувати отримані результати у комплексні професійні рішення.

Успішність інтеграції ШІ у професійну підготовку здобувачів ФПО безпосередньо залежить від готовності педагогічних кадрів до роботи з цифровими технологіями. Трансформація ролі викладача вимагає системного розвитку цифрових компетентностей. Ключові компоненти цифрової компетентності педагогів ФПО, які є необхідними для роботи з ШІ, включають:

- грамотність у сфері ШІ – розуміння принципів роботи, обмежень, можливих упреждень і потенційних ризиків використання алгоритмів;

- навички створення запитів (промт-інжинірингу) – здатність ефективно взаємодіяти з генеративними моделями для розробки якісного навчального контенту;

- критичне мислення та оцінювання результатів – уміння верифікувати та коригувати інформацію, отриману від ШІ, забезпечуючи достовірність і надійність навчальних матеріалів;

- етичну та відповідальну інтеграцію – здатність запобігати академічній недоброчесності та дотримуватися принципів прозорості у використанні ШІ [Стечкевич : 8].

Ризик зростання плагіату, нерівний доступ до сучасних технологій, низький рівень цифрових компетентностей педагогів і брак методичних матеріалів визнані ключовими проблемами впровадження ШІ в українській професійній освіті [Радкевич : 15]. Для подолання цих викликів необхідно розробити комплексні програми професійного розвитку, диференційовані за рівнем підготовки педагогів та наповнені практичними кейсами. Прикладом такої ініціативи є «Академія ШІ для освітян» від Google, спрямована на навчання педагогів усіх ланок щодо оптимізації робочих процесів і впровадження ШІ у педагогічну практику [Академія].

Варто зауважити, що інтеграція ШІ породжує низку етичних дилем, особливо у сфері освіти. Серед основних проблем – загроза масового плагіату та зниження мотивації здобувачів освіти до самостійного мислення [Максим'як : 24]. Для запобігання цим ризикам необхідно запроваджувати етичні кодекси та регламенти, які визначатимуть межі допустимого використання ШІ студентами, а також оновлювати підходи до оцінювання результатів навчання, уникаючи завдань, що можуть бути виконані за допомогою ШІ.

На основі вищевикладеного можна сформулювати такі рекомендації щодо оновлення змісту та організації освітнього процесу у ФПО:

1. Доповнити освітні програми дисциплінами, що охоплюють етичні та практичні

аспекти використання ШІ, зокрема навчання ефективного складання запитів до генеративних моделей.

2. Зосередити навчання на моделюванні виробничих процесів, діагностиці та автоматизації професійних завдань із використанням ШІ, щоб студенти набували досвіду застосування технологій за фахом.

3. Оновити методи оцінювання, замінивши репродуктивні завдання на проєктну роботу та усні завдання, що вимагають критичного аналізу, верифікації та інтеграції результатів ШІ у складні професійні контексти.

Окрім цього, на наш погляд, закладам ФПО доцільно здійснити такі організаційно-інституційні кроки:

1. Розробити внутрішні політики та етичні регламенти щодо відповідального використання ШІ в освітньому процесі, враховуючи принципи академічної доброчесності та захисту даних.

2. Удосконалити технологічну інфраструктуру, створити при закладах центри компетентності з інтелектуальних технологій, забезпечити рівний доступ викладачів і студентів до затверджених безпечних сервісів ШІ.

3. Розширити співпрацю з IT-компаніями для впровадження інноваційних освітніх рішень, створення спеціалізованих навчальних лабораторій та надання здобувачам освіти доступу до сучасного програмного забезпечення професійного спрямування.

Для забезпечення успішної інтеграції ШІ у професійну підготовку здобувачів ФПО необхідні зміни і в підходах до розвитку педагогічних кадрів. Зокрема, слід запровадити обов'язкові програми підвищення кваліфі-

кації, що охоплюють основи ШІ, технології генеративного ШІ та особливості організації навчання у співпраці з інтелектуальними системами. Така підготовка допоможе викладачам перейти від традиційної ролі транслятора знань до ролі проєктувальника інноваційного освітнього середовища.

Висновки. Інтеграція інструментів ШІ є критичною умовою модернізації ФПО в Україні, яка дозволить готувати конкурентоспроможних фахівців у цифрову епоху. ШІ-інструменти надають нові можливості для персоналізації навчання, автоматизації рутинної роботи викладача та підвищення якості зворотного зв'язку. При цьому ШІ варто розглядати як педагогічного партнера, що розширює можливості викладача, а не як загрозу його ролі.

Успіх інтеграції ШІ залежить від здатності системи ФПО подолати ключові виклики цифрової трансформації, серед яких: усунення цифрової нерівності, формування ШІ-грамотності педагогів та вирішення етичних і правових дилем, пов'язаних із прозорістю алгоритмів і захистом даних. Оскільки відсутність чітких методичних рекомендацій від МОН змушує кожен заклад ФПО самостійно визначати політику використання ШІ, керівництву слід проактивно впроваджувати власні регламенти та інвестувати у розвиток кадрового потенціалу. Ми переконані, що лише за умови свідомого і відповідального використання ШІ-технологій усіма учасниками освітнього процесу можливо повною мірою реалізувати їх потенціал для підвищення якості професійної освіти.

ЛІТЕРАТУРА

1. Академія ШІ для освітян від Google: онлайн-курс. Google, 2025. URL: https://rsvp.withgoogle.com/events/ai_academy_for_educators_cohort2/home/ (дата звернення: 11.12.2025).
2. Інструктивно-методичні рекомендації щодо ШІ в закладах загальної середньої освіти. Міністерство освіти і науки України; Міністерство цифрової трансформації України, 2024. URL: <https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/news/2024/05/21/Instruktyvno.metodychni.rekomendatsiyi.shchodo.SHI.v.ZZSO-22.05.2024.pdf> (дата звернення: 10.12.2025).
3. Кондратенко Є. Інтеграція штучного інтелекту в систему професійної підготовки здобувачів вищої освіти педагогічних спеціальностей. *Педагогічна інноватика: сучасність та перспективи*. 2025. № 10. С. 24–30. DOI: <https://doi.org/10.32782/ped-uzhnu/2025-10-4>.
4. Максим'як Т. Використання штучного інтелекту в освіті: дилема співбуття людини та машини. *Вища освіта України*. 2023. № 4. С. 24–32. DOI: [https://doi.org/10.32782/NPU-VOU.2023.4\(91\).04](https://doi.org/10.32782/NPU-VOU.2023.4(91).04).
5. Мисюк О. Ю., Постова С. А., Черняк Ю. Г. Персоналізація STEM-навчання за допомогою ШІ: адаптивні платформи. *Педагогічна Академія: наукові записки*. 2025. Вип. 16. DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.15109471>.

6. Поляков М. В. Інтеграція інструментів штучного інтелекту в підготовку фахівців педагогічного профілю для професійно-технічних навчальних закладів. *Педагогічна Академія: наукові записки*. 2025. Вип. 18. DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.15459169>.
7. Радкевич В. О., Пригодій М. А., Лупаренко Л. А., Кравець С. Г., Герлянд Т. М., Кручек В. А. Цифрова трансформація освіти: штучний інтелект у сучасному освітньому просторі: інформаційно-аналітичні матеріали загальних зборів НАПН України. Інститут професійної освіти НАПН України, 2025. 17 с. DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.17164092>.
8. Стечкевич О. О., Ратушний В. Р. Перспективи розвитку цифрової компетентності педагогів в умовах впровадження ШІ. *Академічні візії*. 2025. Вип. 44. URL: <https://academy-vision.org/index.php/av/article/view/1956> (дата звернення: 11.12.2025).
9. Штучний інтелект у закладах вищої освіти: рекомендації для викладачів, студентів і працівників ЗВО. Міністерство освіти і науки України; Міністерство цифрової трансформації України, 2025. URL: <https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/news/2025/04/24/shi-v-zakladakh-vyshchoi-osvity-24-04-2025.pdf> (дата звернення: 10.12.2025).
10. Юрченко О. ШІ і мотивація: як вигравати в боротьбі за увагу учнів? Освіторія. 2025. URL: <https://osvitoria.media/experience/shi-i-motyvatsiya-yak-vygravaty-v-borotbi-za-uvagu-uchniv/> (дата звернення: 11.12.2025).
11. Pandya, K. T. (2024). The role of artificial intelligence in Education 5.0: Opportunities and challenges. *SDGs Studies Review*, 5. <https://doi.org/10.37497/sdgs.v5goals.11>.
12. Prasetya, F., Fortuna, A., Samala, A. D., Latifa, D. Kh., Andriani, W., Gusti, U. A., ... Cabanillas García, J. L. (2025). Harnessing artificial intelligence to revolutionize vocational education: Emerging trends, challenges, and contributions to SDGs 2030. *Social Sciences & Humanities Open*, 11, 101401. <https://doi.org/10.1016/j.ssaho.2025.101401>.
13. Wang, J., & Fan, W. (2025). The effect of ChatGPT on students' learning performance, learning perception, and higher-order thinking: Insights from a meta-analysis. *Humanities and Social Sciences Communications*, 12, 621. <https://doi.org/10.1057/s41599-025-04787-y>.

REFERENCES

1. Akademiia SHI dlia osvitan vid Google. (2025). Onlain-kurs [AI Academy for Educators: Online course]. Google. Retrieved from: https://rsvp.withgoogle.com/events/ai_academy_for_educators_cohort2/home/ [in Ukrainian].
2. Instruktyvno-metodychni rekomendatsii shchodo SHI v zakladakh zahalnoi serednoi osvity. (2024). Ministerstvo osvity i nauky Ukrainy; Ministerstvo tsyfrovoi transformatsii Ukrainy. Instruktyvno-metodychni rekomendatsii shchodo SHI v ZZSO [Guidelines on AI use in general secondary education]. Retrieved from: <https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/news/2024/05/21/Instruktyvno.metodychni.rekomendatsiyi.shchodo.SHI.v.ZZSO-22.05.2024.pdf> [in Ukrainian].
3. Kondratenko, Ye. (2025). Intehratsiia shtuchnoho intelektu v systemu profesiinoi pidhotovky zdobuvachiv vyshchoi osvity pedahohichnykh spetsialnostei [Integration of artificial intelligence into the system of professional training of future pedagogical specialists]. *Pedahohichna innovatyka: suchasnist ta perspektyvy*, (10), 24–30. <https://doi.org/10.32782/ped-uzhnu/2025-10-4> [in Ukrainian].
4. Maksym'iak, T. (2023). Vykorystannia shtuchnoho intelektu v osviti: dilemma spivbuttia liudyny ta mashyny [Use of artificial intelligence in education: The dilemma of human-machine coexistence]. *Vyshcha osvita Ukrainy*, (4), 24–32. [https://doi.org/10.32782/NPU-VOU.2023.4\(91\).04](https://doi.org/10.32782/NPU-VOU.2023.4(91).04) [in Ukrainian].
5. Mysiuk, O. Yu., Postova, S. A., & Cherniak, Yu. H. (2025). Personalizatsiia STEM-navchannia za dopomohoiu SHI: adaptivni platformy [Personalization of STEM education through AI: Adaptive platforms]. *Pedahohichna Akademiia: naukovy zapysky*, (16). <https://doi.org/10.5281/zenodo.15109471> [in Ukrainian].
6. Poliakov, M. V. (2025). Intehratsiia instrumentiv shtuchnoho intelektu v pidhotovku fakhivtsiv pedahohichnoho profilu dlia profesiino-tekhnichnykh navchalnykh zakladiv [Integration of AI tools into the training of pedagogical specialists for vocational institutions]. *Pedahohichna Akademiia: naukovy zapysky*, (18). <https://doi.org/10.5281/zenodo.15459169> [in Ukrainian].
7. Radkevych, V. O., Pryhodii, M. A., Luparenko, L. A., Kravets, S. H., Herliand, T. M., & Kruchek, V. A. (2025). Tsyfrova transformatsiia osvity: shtuchnyi intelekt u suchasnomu osvitnomu prostori [Digital transformation of education: Artificial intelligence in the modern educational space]. *Instytut profesiinoi osvity NAPN Ukrainy*. <https://doi.org/10.5281/zenodo.17164092> [in Ukrainian].
8. Stechkievych, O. O., & Ratushnyi, V. R. (2025). Perspektyvy rozvytku tsyfrovoi kompetentnosti pedahohiv v umovakh vprovadzhennia SHI [Prospects for the development of teachers' digital competence under AI implementation]. *Akademichni vizii*, (44). Retrieved from: <https://academy-vision.org/index.php/av/article/view/1956> [in Ukrainian].
9. Shtuchnyi intelekt u zakladakh vyshchoi osvity: rekomendatsii dlia vykladachiv, studentiv i pratsivnykiv ZVO. (2025). Ministerstvo osvity i nauky Ukrainy; Ministerstvo tsyfrovoi transformatsii Ukrainy. Shtuchnyi intelekt u ZVO:

Rekomendatsii [Artificial intelligence in higher education institutions: Guidelines]. Retrieved from: <https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/news/2025/04/24/shi-v-zakladakh-vyshchoi-osvity-24-04-2025.pdf> [in Ukrainian].

10. Yurchenko, O. (2025). SHI i motyvatsiia: yak vyhravaty v borotbi za uvahu uchniv? [AI and motivation: How to win in the battle for students' attention?]. *Osvitornia*. Retrieved from: <https://osvitoria.media/experience/shi-i-motyvatsiya-yak-vygravaty-v-borotbi-za-uvagu-uchniv/> [in Ukrainian].

11. Pandya, K. T. (2024). The role of artificial intelligence in Education 5.0: Opportunities and challenges. *SDGs Studies Review*, 5. <https://doi.org/10.37497/sdgs.v5igoals.11>.

12. Prasetya, F., Fortuna, A., Samala, A. D., Latifa, D. Kh., Andriani, W., Gusti, U. A., ... Cabanillas García, J. L. (2025). Harnessing artificial intelligence to revolutionize vocational education: Emerging trends, challenges, and contributions to SDGs 2030. *Social Sciences & Humanities Open*, 11, 101401. <https://doi.org/10.1016/j.ssaho.2025.101401>.

13. Wang, J., & Fan, W. (2025). The effect of ChatGPT on students' learning performance, learning perception, and higher-order thinking: Insights from a meta-analysis. *Humanities and Social Sciences Communications*, 12, 621. <https://doi.org/10.1057/s41599-025-04787-y>.

O. O. PODVORNIUK

Lecturer of the Highest Qualification Category of the Cycle Commission of Information and Library Studies and Philology, Ahatanhel Krymskyi Volodymyr Pedagogical Professional College of the Volyn Regional Council, Volodymyr, Volyn region, Ukraine

E-mail: pedagog58@vypc.com.ua

<http://orcid.org/0009-0008-4922-5127>

N. V. POLISHCHUK

Head of the Cyclical Commission for Professional, Digital and Mathematical Education, Lecturer of Computer Disciplines, Ahatanhel Krymskyi Volodymyr Pedagogical Professional College of the Volyn Regional Council, Volodymyr, Volyn region, Ukraine

E-mail: goooglyk@gmail.com

<http://orcid.org/0009-0004-6761-3167>

INTEGRATION OF ARTIFICIAL INTELLIGENCE TOOLS INTO THE PROFESSIONAL TRAINING OF STUDENTS OF PROFESSIONAL PRE-HIGHER EDUCATION

The article analyzes the specific features of integrating artificial intelligence (AI) tools into the professional training of students of Professional Pre-Higher Education (PSSVE). It is emphasized that AI functions not only as a technological innovation but also as a significant driver of educational modernization, requiring a rethinking of the teacher's role, the renewal of teaching methods and tools, and the development of educators' digital competencies.

The study establishes that the use of AI transforms traditional approaches to organizing the educational process by promoting personalization, automating routine procedures, and creating a flexible digital environment capable of adapting to the needs of learners.

A review of current regulatory documents issued by the Ministry of Education and Science of Ukraine (MoES) on the use of AI demonstrates the absence of methodological guidelines tailored to the needs of PSSVE institutions, which necessitates the development of internal policies for responsible AI use and adherence to academic integrity principles.

The article highlights that the integration of AI technologies reshapes the traditional role of the teacher as the primary source of knowledge, strengthening their functions as a mentor, organizer, and coordinator of the educational process.

Key risks associated with AI use in PSSVE institutions are outlined, including increased risks of academic dishonesty, unequal access to digital technologies, and insufficient digital literacy among educators. The importance of developing AI literacy is underlined, particularly skills related to formulating effective prompts and critically evaluating algorithm-generated results.

The article substantiates the need to revise assessment methods, shifting toward tasks that develop analytical and creative thinking, and to introduce courses addressing ethical and practical aspects of AI usage.

It concludes that the effective integration of AI into the educational process of PSSVE institutions is achievable only through coordinated development of human resources, technological infrastructure, and regulatory

frameworks. Responsible and ethically grounded use of AI creates genuine opportunities for improving the quality of professional education, strengthening its competitiveness, and forming new models of specialist training in the digital era.

Key words: artificial intelligence; Professional Pre-Higher Education; personalized learning; digital competence; digital technologies; academic integrity.

Дата першого надходження статті до видання: 17.11.2025

Дата прийняття статті до друку після рецензування: 23.12.2025

Дата публікації (оприлюднення) статті: 31.12.2025